



Pokyny pre odber materiálu

Identifikačné číslo: PKNKMRK 01d032005

Dátum vydania: 1. 6. 1998

Vypracoval: MUDr. Dagmar Kapallová

Dátum poslednej revízie: 11.3.2011

BAKTERIOLÓGIA A PARAZITOLÓGIA

Výter z tonzíl

Sterilným vatovým tampónom čo najdôkladnejšie otrieme povrch jednej a potom druhej tonzily. Tampónom robíme súčasne tri pohyby:

1. skrutkovite otáčame tampónom okolo jednej pozdĺžnej osi
2. posunujeme tampón dopredu a dozadu
3. posunujeme tampón zhora nadol po tonzile
4. tampón sa nesmie dotknúť koreňa jazyka. U pacientov po tonzilektómii vykonávame výter zo zadnej steny faryngu.

Tampón vložíme do transportného média Stuart alebo Amies.



Obr. Transportné médium Stuart a tampón na výter z tonzíl



Obr. Transportné médium Amies a tampón na výter z tonzíl

Výter z nosa

Tampón zavedieme skrutkovitým pohybom do dolného nosového priechodu po spodine nosovej dutiny. Po vytiahnutí zavedieme tampón nahor do prednej časti nosovej dutiny. Tampón vložíme do transportného média Stuart alebo Amies.



Obr. Transportné médium Stuart a tampón na výter z nosa



Obr. Transportné médium Amies a tampón na výter z nosa

Výter z laryngu

Po stlačení jazyka vatový tampón zavedieme do laryngu. Vyzveme pacienta, aby zakašľal a súčasne mu vejárovitým pohybom tampónu vytrieme laterálne sliznice laryngu. Po vytiahnutí tampón opatrne zasunieme do transportného média Stuart alebo Amies.



Pokyny pre odber materiálu

Identifikačné číslo: PKNKMRK 01d032005

Dátum vydania: 1. 6. 1998

Vypracoval: MUDr. Dagmar Kapallová

Dátum poslednej revízie: 11.3.2011



Obr. Transportné médium Stuart a tampón na výter z laryngu



Obr. Transportné médium Amies a tampón na výter z laryngu

Výter z nazofaryngu

Vatový tampón po stlačení jazyka zavedieme za zadný okraj mäkkého podnebia. Tampón otočíme nahor a vejárovitým pohybom otrieme sliznicu v klenbe nazofaryngu. Po vytiahnutí tampón opatrne zasunieme do transportného média Stuart alebo Amies.



Obr. Transportné médium Stuart a tampón na výter z nazofaryngu



Obr. Transportné médium Amies a tampón na výter z nazofaryngu

Ster z bukálnej sliznice

Materiál odoberáme vatovým tampónom z miesta predpokladanej lézie alebo zápalu. Tampón vložíme ihneď do skúmavky s transportným médiom Stuart alebo Amies.



Obr. Transportné médium Stuart a tampón na ster z bukálnej sliznice



Obr. Transportné médium Amies a tampón na ster z bukálnej sliznice



Pokyny pre odber materiálu

Identifikačné číslo: PKNKMRK 01d032005

Dátum vydania: 1. 6. 1998

Vypracoval: MUDr. Dagmar Kapallová

Dátum poslednej revízie: 11.3.2011

Ster z jazyka

Materiál odoberáme vatovým tampónom z miesta predpokladanej lézie alebo zápalu. Tampón vložíme ihneď do skúmavky s transportným médiom Stuart alebo Amies.



Obr. Transportné médium Stuart a tampón na ster z jazyka



Obr. Transportné médium Amies a tampón na ster z jazyka

Výter z cervixu

Vatovým tampónom za kontroly pošvovým zrkadlom odoberáme materiál z vonkajšieho ústia krčka maternice. Tampón vložíme do transportného média Stuart alebo Amies.



Obr. Transportné médium Stuart a tampón na výter z cervixu



Obr. Transportné médium Amies a tampón na výter z cervixu

Výter z uretry

Odber vykonávame tampónom pomalým zasúvaním a otáčaním tampónu do hĺbky 3-4 cm. Pomalým otáčavým pohybom tampón vyberieme a vložíme do transportného média Stuart alebo Amies.



Obr. Transportné médium Stuart a tampón na výter z uretry



Obr. Transportné médium Amies a tampón na výter z uretry



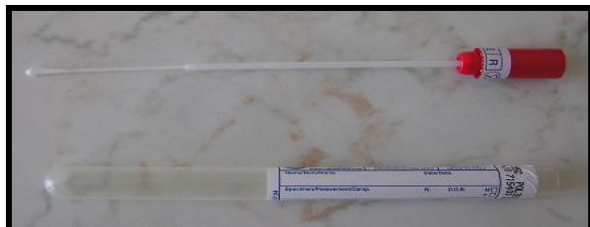
Pokyny pre odber materiálu

Identifikačné číslo: PKNKMRK 01d032005

Dátum vydania: 1. 6. 1998

Vypracoval: MUDr. Dagmar Kapallová

Dátum poslednej revízie: 11.3.2011



Obr. Tenký uretrálny tampón

Výter z pošvy

Vatovým tampónom za kontroly pošvovým zrkadlom odoberáme materiál zo zadnej vaginálnej klenby. Tampón vložíme do transportného média Stuart alebo Amies.



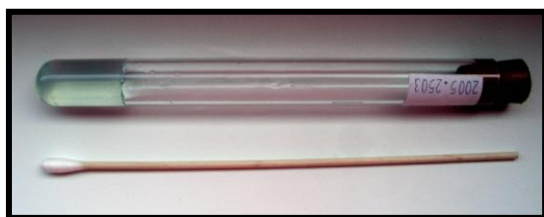
Obr. Transportné médium Stuart a tampón na výter z pošvy



Obr. Transportné médium Amies a tampón na výter z pošvy

Výter z pošvy na Neisseria gonorrhoeae

Vatovým tampónom za kontroly pošvovým zrkadlom odoberáme materiál zo zadnej vaginálnej klenby. Tampón vložíme do transportného média Stuart alebo Amies.



Obr. Transportné médium Stuart a tampón na výter z pošvy na Neisseria gonorrhoeae



Obr. Transportné médium Amies a tampón na výter z pošvy na Neisseria gonorrhoeae

Výšetrenie na M. hominis, U. urealyticum – výter z endocervixu alebo výter z uretry

Pred odberom očistíme ústie prvým tampónom a tento tampón vyhodíme. Odber vzorky urobíme dakrónovým tampónom (tampón s umelohmotnou tyčinkou). Vnútorňú vrstvu sliznice dôkladne zotrieme pevným tlakom, pretože mykoplazmy silne adherujú na mukózne bunky. Tampón s odobratou vzorkou dôkladne vytrepeme do tekutého transportného média vo fľaštičke určenej na transport vzorky na vyšetrenie Mycoplasma / Ureaplasma. Tampón pretrepávame v skúmavke



Pokyny pre odber materiálu

Identifikačné číslo: PKNKMRK 01d032005

Dátum vydania: 1. 6. 1998

Vypracoval: MUDr. Dagmar Kapallová

Dátum poslednej revízie: 11.3.2011

minimálne 10 sekúnd. Tampón následne vyhodíme, fľaštičku dobre uzavrieme a označíme menom pacienta. Fľaštičku do odoslania do laboratória skladujeme pri izbovej teplote.

Vyšetrenie na *M. hominis*, *U. urealyticum* - moč

Odoberieme prvý prúd moču do sterilného kontajnera alebo prázdnej sterilnej skúmavky. Kontajner resp. skúmavku dôkladne uzavrieme.

Plodová voda

Plodovú vodu v množstve 5-10 ml zasielame v sterilnej skúmavke alebo v nádobke, príp. na tampóne v transportnom médiu.



Obr. Sterilná odberová nádobka na transport plodovej vody



Obr. Transportné médium Amies a tampón na transport plodovej vody



Obr. Sterilná skúmavka na transport plodovej vody

Ejakulát

Odber ejakulátu robí urológ. Materiál transportujeme v sterilnej skúmavke alebo nádobke.



Obr. Sterilná odberová nádobka a skúmavka na transport ejakulátu



Pokyny pre odber materiálu

Identifikačné číslo: PKNKMRK 01d032005

Dátum vydania: 1. 6. 1998

Vypracoval: MUDr. Dagmar Kapallová

Dátum poslednej revízie: 11.3.2011

Moč

Odoberá sa prvý ranný moč. Pred odberom si muži po stiahnutí predkožky umyjú glans mydlom a vodou alebo dezinfekčným roztokom. Ženy po oddialení lábií si umyjú vonkajší genitál gázou namočenou v mydlovej vode alebo dezinfekčnom roztoku, pričom stierajú povrch sliznice spredu dozadu. Postup opakujú ďalšou gázou a nakoniec si genitál opláchnu vlažnou vodou. Do sterilnej nádoby so širokým hrdlom sa zachytí stredný prúd moču v množstve 5 ml.

U veľmi malých detí možno na odber použiť sterilné plastové vrecko, ktoré pripevníme na genitál po ich predchádzajúcom umytí mydlovou vodou a slabým dezinfekčným roztokom. Vrecko treba ihneď po vymočení odstrániť. Ak nedôjde k vymočeniu behom 30 minút, treba celý postup opakovať s novým vreckom.

Cievkovaný moč sa odoberá pri jednorazovom cievkovaní močového mechúra alebo z permanentnej cievky. Pri jednorazovom cievkovaní odoberáme moč po vyprázdnení asi jednej tretiny predpokladaného objemu močového mechúra. Pri permanentnej cievke sa odoberá moč po dezinfekcii vonkajšieho ústia cievky 70% etanolom a odtečení aspoň 5 ml moču. Perkutánne odobraný moč výrazne označíme. Takto získaný moč umiestnime v sterilnej skúmavke a urýchlene transportujeme do laboratória.



Obr. Sterilná skúmavka a odberová nádobka na transport moča

Výter z konečníka

Po stolici tampón zavedieme skrutkovitým pohybom do konečníka tak ďaleko, aby sa povrch tampónu znečistil stolicou. Tampón z konečníka opatrne skrutkovitým pohybom vytiahneme a vložíme do transportného média Stuart alebo Amies.



Obr. Stuart transportné médium a tampón určený na výter z konečníka



Obr. Amies transportné médium a tampón určený na výter z konečníka



Pokyny pre odber materiálu

Identifikačné číslo: PKNKMRK 01d032005

Dátum vydania: 1. 6. 1998

Vypracoval: MUDr. Dagmar Kapallová

Dátum poslednej revízie: 11.3.2011

Stolica na črevné parazitárne ochorenia

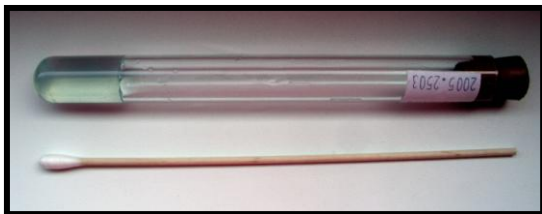
Pri podozrení na črevné parazitárne ochorenia odoberieme vzorku stolice veľkosti lieskového orecha do nádoby (s lopatkou) pre parazitologické vyšetrenie. Odber odporúčame urobiť celkom trikrát s odstupom 2-3 dni.



Obr. Odberové nádoby s lopatkou na parazitologické vyšetrenie stolice

Výter z rany

Výter z rany robíme vatovým tampónom, ktorý vložíme do skúmavky s transportným médiom Stuart alebo Amies.



Obr. Stuart transportné médium a tampón určený na výter z rany



Obr. Amies transportné médium a tampón určený na výter z rany



Pokyny pre odber materiálu

Identifikačné číslo: PKNKMRK 01d032005

Dátum vydania: 1. 6. 1998

Vypracoval: MUDr. Dagmar Kapallová

Dátum poslednej revízie: 11.3.2011

Ster z kože

Ster robíme tampónom z miesta lézie alebo hnisu na koži. Tampón vložíme do skúmavky s transportným médiom Stuart alebo Amies.



Obr. Stuart transportné médium a tampón určený na ster z kože



Obr. Amies transportné médium a tampón určený na ster z kože

Hnis, punktáty a exsudáty

Robíme punkčnou ihlou do sterilnej skúmavky. Ak je materiál hustý, naberaeme tento vatovým tampónom po incízii zo steny dutiny abscesu a umiestňujeme do transportného média. Odber hnisu a exsudátov tam, kde je zavedená drenáž vykonáme tak, že voľný koniec drénu pred odoberaním dezinfikujeme 70 percentným etylalkoholom. Potom prvú časť hnisu necháme odtiecť alebo odoberieme injekčnou striekačkou. Na vyšetrenie posielame až ďalšiu časť hnisu buď na tampóne v transportnom médiu alebo v sterilnej skúmavke.



Obr. Sterilná nádobka vhodná na transport hnisu, punktátu alebo exsudátu

Výter z vonkajšieho zvukovodu

Opatrným skrutkovitým pohybom zavádzame tenký vatový tampón do vonkajšieho zvukovodu. Tampón vložíme do transportného média Stuart alebo Amies.



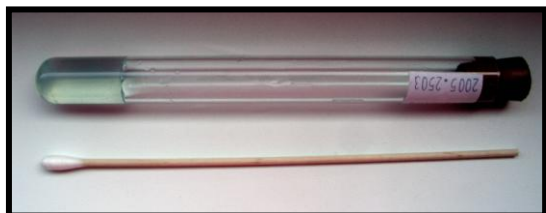
Pokyny pre odber materiálu

Identifikačné číslo: PKNKMRK 01d032005

Dátum vydania: 1. 6. 1998

Vypracoval: MUDr. Dagmar Kapallová

Dátum poslednej revízie: 11.3.2011



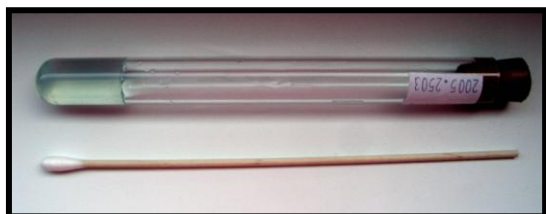
Obr. Stuart transportné médium a tampón určený na výter z vonkajšieho zvukovodu



Obr. Amies transportné médium a tampón určený na výter z vonkajšieho zvukovodu

Výter zo spojivkového vaku:

Spojivkový vak vytrieme skrutkovitým pohybom tenkým vatovým tampónom. Naberieme sekret alebo materiál z vriedkov. Tampón vložíme do transportného média Stuart alebo Amies.



Obr. Stuart transportné médium a tampón určený na výter zo spojivkového vaku



Obr. Amies transportné médium a tampón určený na výter zo spojivkového vaku

Spútum

Spútum odoberáme ráno, pri prvej expektorácii. Pred odberom vzorky spúta si pacient dôkladne vypláchne ústa vodou a potom zhlboka zakašle. Vykašľané spútum zachytí do sterilnej spútovky. Spútum sa odoberá aj pri bronchoskopi alebo transtracheálnou punkciou a aspiráciou.



Obr. Sterilné nádoby (spútovky) vhodná na transport spúta



Pokyny pre odber materiálu

Identifikačné číslo: PKNKMRK 01d032005

Dátum vydania: 1. 6. 1998

Vypracoval: MUDr. Dagmar Kapallová

Dátum poslednej revízie: 11.3.2011

Aspirát z punktátu pri sínusitíde

Materiál odoberáme punkčnou ihlou a transportujeme v sterilnej skúmavke alebo nádobke. Pri malom množstve použijeme vatovým tampón, ktorý vložíme do transportného média Stuart alebo Amies.



Obr. Sterilná nádobka vhodná na transport aspirátu



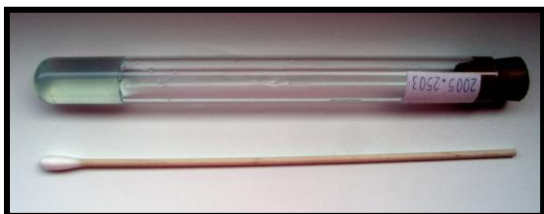
Obr. Stuart transportné médium a tampón určený na transport aspirátu



Obr. Amies transportné médium a tampón určený na transport aspirátu

Transtracheálny aspirát

Aspirát sa odoberá pomocou katétra. Materiál transportujeme ako spútum, prípadne na vatovom tampón v transportnom médiu Stuart alebo Amies.



Obr. Stuart transportné médium a tampón určený na transport transtracheálneho aspirátu



Obr. Amies transportné médium a tampón určený na transport transtracheálneho aspirátu



Pokyny pre odber materiálu

Identifikačné číslo: PKNKMRK 01d032005

Dátum vydania: 1. 6. 1998

Vypracoval: MUDr. Dagmar Kapallová

Dátum poslednej revízie: 11.3.2011

Bronchoalveolárna laváž

Zmes sekrétu s fyziologickým roztokom sa odsaje a zasiela na vyšetrenie v sterilnej nádobke alebo sterilnej skúmavke.



Obr. Sterilná nádobka vhodná na transport bronchoalveolárnej laváže

Drén, kanyla, katéter

Časť drénu (kanyly, katétru) odstrihne sterilnými nožnicami a v sterilnej nádobke transportujeme do laboratória do 4 hodín.



Obr. Sterilná nádobka vhodná na transport drénu, kanyly alebo katétra



Pokyny pre odber materiálu

Identifikačné číslo: PKNKMRK 01d032005

Dátum vydania: 1. 6. 1998

Vypracoval: MUDr. Dagmar Kapallová

Dátum poslednej revízie: 11.3.2011

Operačný materiál

Operačný materiál zasielame podľa charakteru odobratého materiálu v sterilnej skúmavke alebo nádobke.



Obr. Sterilná nádobka vhodná na transport operačného materiálu

Materiál na anaeróbnu kultiváciu:

1. Tekutý materiál odoberáme a posielame v injekčnej striekačke, z ktorej po nabratí materiálu vytlačíme vzduch a koniec ihly zapichneme do gumovej zátky a prelepíme proti odpadnutiu, alebo materiál umiestnime v hemokultivačnej nádobke určenej pre anaeróby.
2. Časti tkanív a orgánov posielame v sterilných nádobkách a skúmavkách rýchlym transportom do laboratória.
3. Výtery na vatových tampónoch umiestnené okamžite po odbere do transportného média (osmoticky neutrálne médium bez pomnoženia sa mikroorganizmov počas transportu) posielame rýchlym transportom do laboratória.



Obr. Odberové nádoby vhodné na transport materiálu na anaeróbnu kultiváciu



Pokyny pre odber materiálu

Identifikačné číslo: PKNKMRK 01d032005

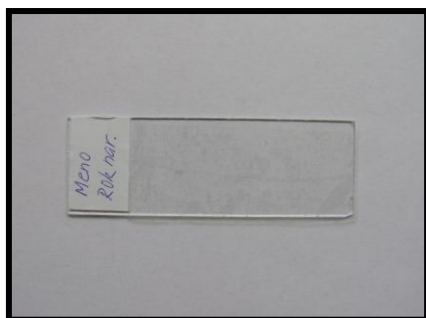
Dátum vydania: 1. 6. 1998

Vypracoval: MUDr. Dagmar Kapallová

Dátum poslednej revízie: 11.3.2011

Vyšetrenie na enterobiózu a vajíčka Taenia species – perianálny zlep

Odber robíme ráno, pred defekáciou, priložením priesvitnej lepiacej pásky na perianálne kožné riasy. Odber odporúčame spraviť celkom trikrát s odstupom 2-3 dni (večer pred odberom neumývať konečník). Lepiacu pásku nalepte bez vzduchových bublín na sklíčko a označte štítkom na okraji sklíčka, nie v strede sklíčka.)



Obr. Perianálny zlep na podložnom sklíčku

Stolica na adenovírusy, rotavírusy a antigén Helicobacter pylori

Pri podozrení na adenovírusy, rotavírusy a Helicobacter pylori odoberáme stolicu veľkosti lieskového orecha do nádoby so širokým hrdlom s lopatkou.



Obr. Odberové nádoby s lopatkou na transport stolice na adenovírusy, rotavírusy alebo antigén H. pylori



Pokyny pre odber materiálu

Identifikačné číslo: PKNKMRK 01d032005

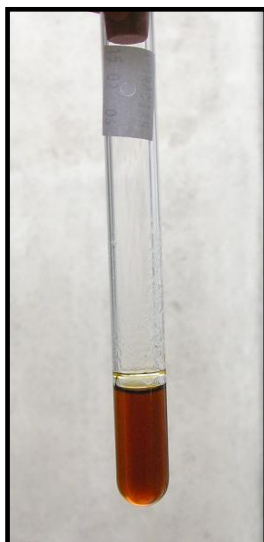
Dátum vydania: 1. 6. 1998

Vypracoval: MUDr. Dagmar Kapallová

Dátum poslednej revízie: 11.3.2011

Výšetrenie na *Trichomonas vaginalis*

Výter na *Trichomonas vaginalis* vykonávame vatovým tampónom vloženým do špeciálneho kultivačného média určeného pre *Trichomonas vaginalis*



Obr. Transportné a kultivačné médium
na *Trichomonas vaginalis*

SEROLÓGIA

Odber krvi na serologické vyšetrenie:

Krv odoberáme asepticky v množstve 5 – 7 ml z vena cubiti do skúmavky určenej pre odbery natívnej krvi alebo do špeciálnej striekačky určenej na odber a transport krvi. Kontaminované sérum sa na vyšetrenie nemôže použiť, je preto nutné odoberať krv asepticky a rovnako oddeľovať sérum od krvného koláča.

DNA STANOVENIE

Výter z cervixu na stanovenie mikrobiálnej DNA

Pri odbere materiálu z cervixu na viaceré vyšetrenia dodržujte poradie: 1. odber na cytologické vyšetrenie, 2. odber na stanovenie DNA *Chlamydia trachomatis*, DNA *Neisseria gonorrhoeae* 3. odber na dôkaz high risk HPV DNA, 4. kolposkopické vyšetrenie

Stanovenie DNA *Chlamydia trachomatis*, DNA *Neisseria gonorrhoeae*:

Odstráňte nadbytočný hlien z osi cervixu a okolia ektocervixu pomocou sterilného tampónu a tento tampón vyhodte. Zasuňte sterilnú kefku CELL-SAMPLER do endocervikálneho kanála. Pevným tlakom odoberte exfoliované bunky z endocervikálneho kanála a transformačnej zóny (exocervixu) rotovaním tampónu v kanáli o 5 - 180° striedaním smeru pohybu, 10 – 30 sekúnd. Opatrne vytiahnite



Pokyny pre odber materiálu

Identifikačné číslo: PKNKMRK 01d032005

Dátum vydania: 1. 6. 1998

Vypracoval: MUDr. Dagmar Kapallová

Dátum poslednej revízie: 11.3.2011

kefku a vložte ju do transportnej skúmavky. Zalomte alebo odstrihnite paličku kefky a pevne zatvorte skúmavku. Vzorky je potrebné skladovať do transportu pri teplote +2 až +8°C (maximálne 3 dni).

Dôkaz vysokorizikových HPV DNA, Typizácia HPV DNA, Subtypizácia HPV DNA:

Odstráňte nadbytočný hlien z osi cervixu a okolia ektocervixu pomocou sterilného tampónu a tento tampón vyhodte. Zasuňte kefku z odberovej súpravy DNAPap Cervical Sampler 1–1,5 cm do osi cervixu tak, aby sa zadné (najdlhšie) štetinky kefky dotýkali ektocervixu. Otočte kefkou 3-krát proti smeru hodinových ručičiek. Kefku do cervikálneho kanála nezasúvajte úplne. Vyberte kefku z cervikálneho kanála a vložte ju do odberovej skúmavky. Kefka sa nesmie dotknúť vonkajších stien transportnej skúmavky ani žiadneho iného predmetu. Odberová skúmavka obsahuje transportné médium. Dbajte, aby nedošlo k vyliatiu transportného média. Transportné médium obsahuje dráždivé látky, preto tampón pred odberom nezvlhčujte v tomto médiu. Časť tyčinky odberovej kefky, ktorá vyčnieva z odberovej skúmavky, ohnite o hranu skúmavky a zlomte ju v mieste naznačenej ryhy. Skúmavku dôkladne uzatvorte, aby médium zo skúmavky pri transporte nevytieklo. Skúmavky s odobratými vzorkami je možné, podľa údajov výrobcu, skladovať pri izbovej teplote (do 14 dní). Pokiaľ je to v možnostiach ambulancie, dávame prednosť skladovaniu odobratých vzoriek do transportu pri teplote 2 - 8°C v chladničke (do 14 dní). Vzorky je možné zasielať aj poštou.

Výter z uretry na stanovenie mikrobiálnej DNA

Uretra sa pred samotným odberom nevytiera. Je dôležité, aby pacient pred vyšetrením aspoň 2 hodiny nemočil. Na odber použite tenký tampón s umelohmotnou tyčinkou (COPAN FLOCK) v skúmavke so zeleným uzáverom (560C). Sterilný tampón zasuňte ca 4 cm do uretry a rotujte v nej 10 -30 sekúnd. Tampón vložte do prázdnej transportnej skúmavky a pevne zatvorte skúmavku. Vzorky je potrebné skladovať do transportu pri teplote +2 až +8°C (maximálne 3 dni).

Výter zo spojivkového vaku na stanovenie mikrobiálnej DNA

Na odber použite tenký tampón s umelohmotnou tyčinkou (COPAN FLOCK) v skúmavke so zeleným uzáverom (560C). Spojivkový vak vytrite skrutkovitým pohybom tampónu po nadvihnutí viečka od očnej gule. Tampón vložte do prázdnej transportnej skúmavky a pevne ju zatvorte. Vzorky je potrebné skladovať do transportu pri teplote +2 až +8°C (maximálne 3 dni).

Moč na stanovenie DNA Chlamydia trachomatis

Je potrebné odobrať prvý prúd ranného moču. V krajnom prípade je možný odber moču na stanovenie, ak pacient 2 hodiny pred odberom nemočil. 10 - 30 ml prvého prúdu moču odoberte do sterilného 30 ml kontajnera bez konzervačných činidiel (biely uzáver). Vzorky je potrebné skladovať do transportu pri teplote +2 až +8°C (maximálne 3 dni).

Venózna krv natívna, sérum na stanovenie vírusovej DNA, RNA

Do skúmavky s krasténovými guľčkami (červený uzáver) odoberte asepticky 5 - 6 ml venóznej krvi. Ak vzorky krvi nepreberie naša kuriérna služba v deň odberu, zabezpečte odseparovanie séra centrifugáciou (po 30 min. stáť krvi pri laboratórnej teplote) od krvného koláča a prenesenie 1 ml séra do čistej sterilnej skúmavky (typ eppendorf so šróbovacím uzáverom). Vzorky sér je potrebné skladovať pri teplote -20°C a transportovať v zmrazenom stave.



Pokyny pre odber materiálu

Identifikačné číslo: PKNKMRK 01d032005

Dátum vydania: 1. 6. 1998

Vypracoval: MUDr. Dagmar Kapallová

Dátum poslednej revízie: 11.3.2011

Venózna krv antikoagulovaná s EDTA na stanovenie DNA

Do skúmavky, ktorá obsahuje K₃EDTA (ako na krvný obraz), odoberte 2,5 ml krvi a bezprostredne po odbere skúmavku šetrne premiešajte, aby sa zabránilo zrazeniu krvi. Vzorky necentrifugujte. Vzorky krvi je potrebné skladovať do transportu pri teplote +2 až +8°C (maximálne 3 dni). V nevyhnutných prípadoch je možné plnú krv dlhodobo uchovať pri -20°C a transportovať v zmrazenom stave. **Uprednostňujeme príjem čerstvej, nezmrazenej krvi.**

Spútum na stanovenie mikrobiálnej DNA

Vzorky spúta odoberajte pod priamym dohľadom sestry. Pred odberom vzorky spúta si pacient dôkladne vypláchne ústa čistou vodou a túto vodu spolu so slinami vyplúje. Následne pacient zhlboka zakašle. Vykašané spútum zachytí do sterilného odberového kontajnera s bielym uzáverom. Odoberané vzorky je potrebné skladovať do transportu pri teplote +2 až +8°C (maximálne 1deň). Ak vzorky nepreberie naša kuriérna služba v deň odberu, vzorky je potrebné skladovať pri teplote -20°C a transportovať v zmrazenom stave.

Bronchoalveolárna laváž na stanovenie mikrobiálnej DNA

Zmes sekrétu s fyziologickým roztokom sa odsaje do sterilného odberového kontajnera s bielym uzáverom. Odoberané vzorky je potrebné skladovať do transportu pri teplote +2 až +8°C (maximálne 1deň). Ak vzorky nepreberie naša kuriérna služba v deň odberu, vzorky je potrebné skladovať pri teplote -20°C a transportovať v zmrazenom stave.

Výter z nazofaryngu na stanovenie mikrobiálnej DNA

Výter je možné zrealizovať cez ústnu dutinu alebo nosovú dutinu. **Odber cez ústnu dutinu:** Pred odberom je vhodné vypláchnuť, (pozor: **neklaktať!**) ústnu dutinu čistou vodou a túto vodu spolu so slinami vyplúť. Pacient nesmie 30 minút pred odberom jesť, piť ani klokať. Tyčinku odberového tampónu (tenký tampón s umelohmotnou tyčinkou (FLOCKED SWAB) v skúmavke s oranžovým uzáverom (553C)) ohnite povytiahnutím tampónu zo skúmavky a tlakom na tyčinku o vnútornú stenu skúmavky, asi 3 cm od konca, do uhla 100 – 110°. Zatlačte jazyk pacienta a tampón otočený smerom nahor zasuňte za zadný okraj mäkkého podnebia. Zotrite sliznicu v klenbe nazofaryngu vejárovitým pohybom tampónu (5 sekúnd, aby sa absorboval sekrét). Po vytiahnutí tampón opatrne zasuňte do transportnej skúmavky. Pri manipulácii s tampónom sa vyvarujte kontaktu prstov s dakrónovou špičkou a s tyčinkou tampónu.

Odber cez nosovú dutinu: Tenký odberový tampón (tenký tampón s umelohmotnou tyčinkou (FLOCKED SWAB) v skúmavke s oranžovým uzáverom (553C)) jemným skrutkovitým pohybom zaveďte cez nosovú dutinu do nazofaryngu (až kým nezaznamenáte odpor), jemne a pomaly rotujte 5 sekúnd, aby sa absorboval sekrét. Tampón jemne vytiahnite a zasuňte do transportnej skúmavky. Odoberané vzorky je potrebné skladovať do transportu pri teplote +2 až +8°C (maximálne 1deň). Ak vzorky nepreberie naša kuriérna služba v deň odberu, vzorky je potrebné skladovať pri teplote -20°C a transportovať v zmrazenom stave.



Pokyny pre odber materiálu

Identifikačné číslo: PKNKMRK 01d032005

Dátum vydania: 1. 6. 1998

Vypracoval: MUDr. Dagmar Kapallová

Dátum poslednej revízie: 11.3.2011

Výter z nosovej sliznice na stanovenie mikrobiálnej DNA

Zaveďte sterilný tampón skrutkovitým pohybom do dolného nosového priechodu po spodine nosovej dutiny. Po povytiahnutí zaveďte tampón nahor do prednej časti nosovej dutiny. Rotovaním tampónu (5 sekúnd) zotrite sliznicu nosových dutín. Tampón vložte do prázdnej transportnej skúmavky a pevne ju zatvorte. Odoberaté vzorky je potrebné skladovať do transportu pri teplote +2 až +8°C (maximálne 1deň). Ak vzorky nepreberie naša kuriérna služba v deň odberu, vzorky je potrebné skladovať pri teplote -20°C a transportovať v zmrazenom stave.

Kožná biopsia na stanovenie DNA Borrelia burgdorferi

Z miesta uštipnutia odoberate malý kúsok kože a vložte ho do prázdnej sterilnej skúmavky. Je vhodné zaslať aj kliešťa, priamo odstráneného z rany. Vzorku kože je potrebné uchovať a transportovať v deň odberu pri +2 až +8°C.

Synoviálna tekutina, likvor na stanovenie mikrobiálnej DNA

Do prázdnej sterilnej skúmavky odoberate cca 2 ml telesnej tekutiny. Vzorky je potrebné uchovať a transportovať v deň odberu pri +2 až +8°C. Pri dlhšom skladovaní je vzorky potrebné zamraziť na -20°C a transportovať v zamrazenom stave.

Subgingiválne vzorky + výter z bukálnej sliznice na stanovenie markerov parodontitídy (DNA)

Subgingiválne vzorky je potrebné odobrať pomocou sterilných papierových špičiek z 1 – 5 rôznych miest (minimálne 2 -3 miesta) s najsilnejším zápalom. Papierové špičky by nemali prísť do kontaktu so sliznicou úst alebo so slinami. Vzorky by mali byť odoberaté pred mechanickým ošetrením, aby sa minimalizovala kontaminácia krvou. Nie je vhodné odoberať vzorky z hnisajúcich ložísk. Markerové mikroorganizmy sú anaeróbne alebo fakultatívne anaeróbne a preto je potrebné, aby vzorky boli odoberaté z hlbokých ložísk v ďasnách. Pacient nesmie 30 minút pred odberom jesť a piť.

Odber: Vysušte supragingiválnu oblasť na testovaných miestach sterilným tampónom. Sterilnou pinzetou zoberte 1 papierovú špičku a zasuňte ju do vybraného ložiska. Nechajte špičku v tejto polohe 10 sekúnd. Papierovú špičku s odoberatým materiálom vložte do transportnej skúmavky. Zopakujte rovnakým spôsobom odber z ďalších vybraných ložísk. Papierové špičky 1 pacienta sú transportované v 1 transportnej skúmavke. Po ukončení odberu vzoriek skúmavku dobre uzatvorte a označte. Na detekciu genetických predispozičných faktorov parodontitídy odoberate slizničné bunky z bukálnej sliznice. Použite dakrónový tampón, ktorým 20 – 30 sekúnd pevne zotierajte bukálnu sliznicu (na vnútornej časti líca). Tampón zalomte do prázdnej sterilnej skúmavky, uzatvorte skúmavku a označte ju. Odoberaté vzorky je potrebné uchovávať v chladničke pri teplote +2 až + 8°C. Transport vzoriek zabezpečí na telefonické zavolanie naša kuriérna služba. V krajnom prípade (mimo letného obdobia) je možné zaslať vzorku aj poštou ako prioritnú zásielku. Vzorky neposielajte v piatok, aby sa zbytočne nepredlžoval čas transportu.



Pokyny pre odber materiálu

Identifikačné číslo: PKNKMRK 01d032005

Dátum vydania: 1. 6. 1998

Vypracoval: MUDr. Dagmar Kapallová

Dátum poslednej revízie: 11.3.2011

ODBEROVÝ MATERIÁL	POUŽITIE
skúmavka s transportnou pôdou Stuart alebo Amies a priloženým tampónom	výtery, stery, kultivácia na <i>N. gonorrhoeae</i> , stolica na baktérie vrátane <i>C. jejuni</i>
skúmavka so špeciálnym kultivačným médiom (hnedá)	kultivácia <i>Trichomonád</i>
sterilná skúmavka s červeným uzáverom(5 ml)	moč, punktát, aspirát, sekrét, plodová voda, likvor, duodenálna šťava,hnis...
skúmavka s červeným uzáverom s umelohmotnou drťou	zrazená krv na serológiu
skúmavka s červeným uzáverom a gélom (uzavretý odberový systém B-mat)	zrazená krv na serológiu
skúmavka s piestom a hnedým uzáverom Serum-Gel (uzavretý odberový systém Sarstedt)	zrazená krv na serológiu
krátka skúmavka s plastovou lopatkou	stolica na parazity, adeno- a rotavírusy, <i>H. pylori</i> Ag
sterilná odberová nádobka s uzáverom na závit	spútum, transtracheálny aspirát, bronchoalveolárna laváž
Sterilný dakron tampón + transportné médium T Broth (dodá laboratórium)	Ster z cervixu, uretry na Mycoplasma/Ureaplasma
suchý dakronový tampón EUROTUBO (zotretie hlienu) + sterilná kefka CELL-SAMPLER (odber materiálu) + prázdna sterilná skúmavka s bielym šróbovacím uzáverom	výter z cervixu na DNA Chlamydia trachomatis, DNA Neisseria gonorrhoeae
odberová súprava DNAPapCervical Sampler + suchý dakronový tampón (zotretie hlienu)	výter z cervixu na dôkaz vysokorizikových HPV DNA
tenký tampón s umelohmotnou tyčinkou (COPAN FLOCK) v skúmavke so zeleným uzáverom (560C)	výter z uretry na DNA Chlamydia trachomatis, DNA Neisseria gonorrhoeae výter z nosa (detskí pacienti) na DNA Chlamydia pneumoniae, DNA Mycoplasma pneumoniae, výter zo spojivkového vaku na DNA Chlamydia trachomatis
tenký tampón s umelohmotnou tyčinkou (FLOCKED SWAB) v skúmavke s oranžovým uzáverom (553C)	výter z nazofaryngu na DNA Chlamydia pneumoniae, DNA Mycoplasma pneumoniae
sterilný dakronový tampón EUROTUBO + sterilná skúmavka s bielym šróbovacím uzáverom	výter z laryngu výter z nosa (dospelí pacienti) na DNA Chlamydia pneumoniae, DNA Mycoplasma pneumoniae výter z bukálnej sliznice na genetické markery parodontitídy
sterilný kontajner (30 ml)	moč na DNA Chlamydia trachomatis, DNA Borrelia burgdorferi, spútum, bronchoalveolárna laváž na DNA Chlamydia pneumoniae, DNA Mycoplasma pneumoniae,



Pokyny pre odber materiálu

Identifikačné číslo: PKNKMRK 01d032005

Dátum vydania: 1. 6. 1998

Vypracoval: MUDr. Dagmar Kapallová

Dátum poslednej revízie: 11.3.2011

	synoviálna tekutina, likvor na stanovenie mikrobiálnej DNA
sterilná skúmavka s K ₃ EDTA s fialovým uzáverom (2,5 ml)	venózna krv na stanovenie DNA Borrelia burgdorferi, DNA Chlamydia pneumoniae,
sterilná skúmavka s piestom a červeným uzáverom (EDTA K)	venózna krv na stanovenie DNA Borrelia burgdorferi, DNA Chlamydia pneumoniae,
Sterilné papierové špičky (5 ks) + sterilná 1,5 ml skúmavka so šróbovacím uzáverom	subgingiválne vzorky na bakteriálne markery parodontitídy

Preskúmal: MVDr. Repiščáková Jana

Dňa: 11.3.2011

Podpis:

Schválil: MUDr. Dobáková Marta

Dňa: 11.3.2011

Podpis: